

De vergeten Deverill

Santa Montefiore bij Boekerij:

Onder de ombu-boom

Het vlinderkistje

De Vergeet mij niet-sonate

De zwaluw en de kolibrie

Valentina's laatste reis

De zigeunermadonna

Het geheim van Montague

De Franse tuinman

In de schaduw van het palazzo

De affaire

Villa Magdalena

Fairfield Park

De vuurtoren van Connemara

Het gouden licht

De dochter van de imker

De witte duif

Onder de Italiaanse zon

De vrouwen van kasteel Deverill

Als de rododendron bloeit

De laatste roos van de zomer

De vergeten Deverill

www.boekerij.nl

www.santamontefiore.co.uk

SANTA MONTEFIORE

De vergeten Deverill

Arethusa wilde niets weten van haar geboorteland Ierland.
Welk geheim hield ze verborgen voor haar kinderen?

ISBN 978-90-225-8373-9

ISBN 978-94-0231-257-7 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Forgotten Deverill*

Vertaling: Erica Feberwee

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | PunchDesign

Omslagbeeld: © Shutterstock

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2019 Santa Montefiore

© 2019 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Emer Melody,
mijn lieve vriendin die alles belichaamt wat me in
de Ieren zo dierbaar is.

1

Nantucket, 1960

Ik heb vannacht weer van het kasteel gedroomd. Niet dat ik het ken. Ik ben er nog nooit geweest. Toch zijn die grijze muren me zo vertrouwd. Het is alsof ze me omhelzen, alsof ze me gretig in hun armen sluiten nu ik na een lange afwezigheid eindelijk weer thuiskom. En ik verlang ernaar omhelsd te worden, ik verlang ernaar me te koesteren in dit gevoel van thuiskomen. De droom voelt zo echt – het lijkt wel alsof het kasteel de plek is waar ik wil zijn, de plek waar mijn hart ligt. In de grote hal brandt een knapperend vuur in de statige schouw; de vlammen dansen, knetteren, werpen grillige schaduwen op de muren. Alles oogt majestueus, als in het paleis van een koning: de schilderijen in vergulde lijsten, de Perzische tapijten op de marmeren vloer, de indrukwekkende trap. De treden leiden naar boven, naar donkere gangen die me hoe langer hoe dieper het kasteel in lokken. Ik ga steeds sneller lopen, want ik voel dat ik mijn bestemming nader.

Kaarslicht verdrijft de duisternis. Bij een nis in de muur blijf ik staan en ik beklim de smalle trap die daarin verscholen is. Dit is het hart van het kasteel, de oudste vleugel, het enige gedeelte dat bij de brand gespaard is gebleven. Dat weet ik alsof die informatie deel uitmaakt van mijn eigen geschiedenis. De ongelijke, houten treden zijn in de loop der eeuwen uitgesleten door de talloze voeten die ze hebben beklommen. Nu zet ik mijn voeten op die glooiende slijtplekken. Langzaam klim ik

steeds hoger. Mijn hart jaagt, en ik word ineens bevangen door angst. Boven aan de trap sta ik voor een brede, zware deur. Het hout ziet zwart van ouderdom, en van de rook. De scharnieren en het ijzerbeslag zijn van een andere tijd, een tijd waarin de mannen laarzen droegen, een zwaard op hun heup en een hoed met pluimen. Ik leg mijn hand op de klink en til hem voorzichtig op. De deur geeft mee, zonder protest, zonder te knarsen. Het is alsof hij me kent.

In de kamer achter de deur word ik opgewacht door een rijzige, slanke vrouw. Ze staat met haar rug naar me toe, haar dikke rode haar valt golvend tot haar middel. Haar ene hand rust op de schoorsteenmantel, de andere hangt slap langs haar lange, groene gewaad. Ze staart in het vuur. Wanneer ze zich omdraait, houd ik geschokt mijn adem in. Die grijze ogen, dat vuurrode haar, die glimlach, die blos, die werveling van sproeten op een roomblanke huid... die ken ik. Want die zie ik als ik in de spiegel kijk.

Die vrouw, dat ben ik.

Ik sta oog in oog met mezelf.

Vanuit mijn schommelstoel op de veranda kijk ik naar de zee, naar de doorschijnende ochtendhemel waaraan de laatste sterren verbleken, naar de roze wolken ijl als rooksluier, en ik besef dat het kasteel uit mijn droom hier ergens heel ver vandaan moet zijn. Dit grote houten huis op Nantucket, met zijn duifgrijze muren, zijn hoge ramen en zijn witte koepel op het dak waar vrouwen ongerust uitkeken naar hun mannen op zee, is al sinds het begin van de negentiende eeuw in mijn vaders familie, toen de eerste Claytons uit Ierland naar Amerika kwamen. Toch is het me veel minder vertrouwd dan het kasteel waar ik alleen in mijn dromen ben geweest. Het bezorgt me een vreemd gevoel, een gevoel dat ik maar niet kwijt kan raken. Ik weet niet eens waar dat kasteel zou moeten staan. In Ierland, vermoed ik, ook al ben ik daar nooit geweest. Het liefst zou ik het aan mijn moeder vragen. Die komt uit Ierland, uit het graafschap Cork. Maar sinds haar hersenbloeding, nu vijf maanden ge-

leden, kan ze niet meer praten, en ik wil haar niet onnodig belasten, zeker niet met iets wat ik alleen maar heb gedroomd. En dus vertel ik mijn droom aan Temperance, zoals ik haar mijn leven lang altijd alles heb verteld. Ze komt uit South Carolina, maar ze is op haar veertiende hierheen gekomen, en sindsdien werkt ze al bij mijn moeder. Al zesenvijftig jaar. Inmiddels is ze zeventig, twaalf jaar ouder dan ik. Toch wordt ze in mijn ogen nooit oud: in mijn ogen blijft ze altijd de grote, zwarte vrouw met de stralende huid, de weelderige rondingen en de grote bruine ogen die glimmen als kastanjes. Als kind dacht ik al dat ze wel zo groot móést zijn, om ruimte te bieden aan een hart waarin plaats was voor iedereen. Temperance is een en al liefde, een en al compassie. Een goed mens. Een engel die naar de mensen werd gestuurd om de wereld beter te maken. Ze doet niets liever dan zorgen, bemoederen, en ik heb me vaak afgevraagd of ze niet dolgraag zelf kinderen had willen hebben. Maar dat had mijn moeder vast niet goedgevonden. Arethusa Clayton is egoïstisch, veeleisend. Alleen de dood kan haar dwingen haar greep op Temperance te laten verslappen. En dat zal nu niet lang meer duren.

Temperance brengt me een mok koffie met veel melk, besprenkeld met cacaopoeder en gekruid volgens haar eigen recept dat ze weigert prijs te geven. Als ik ernaar vraag, wiebelt ze met haar lange vingers. ‘Dat is geheim, miss Faye. En als ik u dat vertel, dan is het geen geheim meer.’

Terwijl ik de mok van haar aanpak, besef ik dat alleen haar handen haar leeftijd verraden. De huid is ruw en droog van al het huishoudelijke werk, de schelproze binnenkant doorgroefd met diepe lijnen die volgens Temperance duiden op een oude ziel. ‘Kom even bij me zitten,’ zeg ik.

Met een diepe zucht laat ze zich in de stoel tegenover me vallen. Haar weelderige rondingen versmelten met het gevlochten riet, als een chocoladecake die over de rand van het bakblik puilt. Ik ontleen troost aan deze stille momenten die een vaste routine zijn geworden. Elke ochtend zitten we hier samen, in geduldige, maar ook angstige afwachting van het stervensuur van de slapende oude vrouw.

Ik duw mezelf af met mijn tenen en schommel zachtjes heen en weer. Temperance ziet er moe uit. Het verdriet dat ik in haar oude ogen lees, bezorgt me een schuldgevoel. Misschien houdt Temperance wel meer van mijn moeder dan ik. Of misschien heeft ze haar harder nodig. Ik heb tenslotte een gezin, en ook al zijn mijn kinderen volwassen, ze blijven mijn aandacht vragen. Temperance heeft niemand, alleen mijn moeder. Ze heeft haar leven volledig in dienst gesteld van mijn moeder, die zich dat maar al te graag heeft laten aanleunen. Zou ze Temperance ooit hebben bedankt? Ik betwijfel het. Ik geloof niet dat mijn moeder ooit heeft beseft hoe gelukkig ze zich mocht prijzen met iemand als Temperance. Die zou op haar beurt geen dank verwachten. Ze houdt onvoorwaardelijk van mijn moeder. De liefde is een mysterie. En dat geldt zeker voor de liefde van Temperance voor mijn moeder. Maar één ding is zonneklaar: door haar vermogen om lief te hebben staat Temperance dichterbij God dan ik. Dus in plaats van medelijden met haar te hebben, zou ik ontzag voor haar moeten koesteren.

‘Ik heb vannacht weer van het kasteel gedroomd,’ zeg ik. ‘Dat is al minstens de tiende keer sinds moeders beroerte. Waar denk je dat die droom vandaan komt?’

Temperance weet altijd overal antwoord op. Ze knikt glimlachend en legt haar werkhands gevouwen in haar schoot. ‘Dromen die steeds terugkeren, zijn herinneringen uit een vorig leven, miss Faye. Tenminste, dat zeggen ze. Dromen die steeds terugkeren, komen voort uit het onderbewuste. Het zijn simpelweg herinneringen uit uw verleden.’

Ik schiet in de lach, niet spottend maar meewarig. Toegeeflijk. Temperance gelooft in geesten en reïncarnatie, in bezweringen, in magische amuletten. En hoewel ik dat aandoenlijk vind, voel ik me meer op mijn gemak met de Bijbel. Mijn ouders hebben me katholiek opgevoed, en in de Bijbel is geen plaats voor de wonderlijke overtuigingen die Temperance eropna houdt. ‘Volgens mij is het gewoon een kwestie van rusteloosheid, Tempie.’ Ik neem een slok koffie. Niemand zet zulke lekkere koffie als Temperance, en ik slaak een genietende zucht, opnieuw verrast

door de rijke cacao-achtige smaak uit mijn jeugd, door het gevoel van nostalgie dat erdoor wordt opgewekt en dat vergezeld gaat van een stortvloed aan beelden, geluiden, geuren. Opeens ben ik weer een klein meisje. Temperance en ik zijn in de keuken, ik vertel haar wat ik denk, wat ik voel. Ze luistert geduldig, haar ronde gezicht verraadt wijsheid, haar grote ogen stromen over van liefde. Vasthoudend aan dat gevoel van nostalgie ruik ik het gebak dat in de oven staat, hoor ik haar schallende lach. Ik zie zelfs de jurk die ze aanheeft, ik voel het gestreepte cloqué. Weemoed, onverbrekkelijk verbonden met nostalgie, vervult me terwijl ik eraan denk hoe snel de jaren verstrijken, hoe kortstondig het leven is, hoe dierbare momenten voorgoed verloren gaan in het kielzog van de eeuwige verandering.

Voor mij en mijn broer Logan hoort het overlijden van onze moeder in de natuurlijke orde der dingen, maar voor Temperance betekent haar dood het einde van een tijdperk. We zullen goed voor haar zorgen. Dat spreekt vanzelf. Temperance is zo goed als familie. Maar dit huis, waar we in de zomer altijd naartoe gingen en waar mijn moeder zich na de dood van mijn vader heeft teruggetrokken, gaat over op de volgende generatie en zal nooit meer hetzelfde zijn; het zal voorgoed veranderen. Ted Clayton, mijn vader, was de oudste in een gezin van zeven kinderen. Een grote, potige man met een kort lontje, een snelle geest en een indrukwekkende persoonlijkheid. In de kracht van zijn leven was hij gouverneur van Massachusetts. Met dwazen en idioten had hij geen geduld, en wat hij wilde, gebeurde. Zelfs na zijn dood, nu elf jaar geleden, zit de geur van zijn sigaren nog in de gordijnen, in de meubels. Daardoor ruik ik hem nog steeds en voelt het alsof hij elk moment kan binnenstappen. Hij commandeerde graag, als een vorst die heerste over zijn trouwe, gehoorzame onderdanen. Met uitzondering van mijn moeder, zijn koningin. Hij aanbad haar. Het was zijn enige zwakte. En de bron van haar kracht en invloed. Zolang mijn moeder hier nog woont, blijven zijn regels van kracht. Met haar overlijden eindigt hun bewind, dan komen er nieuwe regels en zijn de oude snel vergeten. Dan is dit huis voor mij – en

voor Temperance – niet langer een thuis. Dan zwaait Logan hier de scepter. Anders dan ik moet mijn broer van sentimenteel gedoe niets hebben. Zijn vrouw zal het huis van zijn ziel beroven, het opnieuw inrichten, en het zal er niet langer naar sigaren ruiken.

Met mijn handen om mijn mok kijk ik naar Temperance. Ik wil haar zeggen hoe dierbaar ze me is, hoezeer ik haar altijd heb gewaardeerd. ‘Je bent een engel, Tempie. Al die jaren dat je voor moeder hebt gezorgd... Ze was niet makkelijk, hè?’

‘Uw moeder is een goed mens.’ Haar stem verraadt respect. Haar ogen glanzen, haar gezicht straalt van bewondering, alsof ze het over een heilige heeft.

‘Sinds haar beroerte is ze merkwaardig kalm en berustend.’ Ik ben nog altijd verbaasd door de opmerkelijke verandering die mijn moeder heeft ondergaan. Van de ene op de andere dag was ze niet langer de egoïstische, twistzieke moeder die ik kende. Het leek alsof ze beseftte dat het einde naderde en alsof ze daar vrede mee had.

‘Ze sterft met een zuiver geweten,’ zegt Temperance. ‘Ze heeft haar demonen verdreven en zal vervuld van vreugde opstijgen naar Gods eeuwige licht.’

Welke demonen? Mijn moeder heeft nooit veel losgelaten over haar verleden. Ze komt uit Ierland, van een arme boerderij, en zoals zo velen ten tijde van de hongersnood kwam ze naar Amerika om daar een nieuw bestaan op te bouwen. Veel meer heeft ze ons nooit verteld. En wij waren niet voldoende nieuwsgierig om door te vragen. Nu pas, terwijl ze op haar sterfbed ligt, vraag ik me af hoe haar jeugd is geweest. Ze had twee broers. Wat zou er van hen zijn geworden? Zouden zij Ierland ook de rug hebben toegekeerd? Van vaderskant heb ik een stoet van ooms en tantes, nichten en neven. Maar ik besef ineens hoe vreemd het is dat we van mijn moeders familie helemaal niemand kennen. Ze was helemaal alleen toen ze naar Amerika kwam, en wanneer ze doodgaat, sterft haar verleden met haar, zonder dat wij er ooit iets van zullen weten.

Hoewel ze permanent twee verpleegsters heeft die haar verzorgen,

wil ze Temperance ook bij zich hebben. Het is duidelijk dat ze haar meer nodig heeft dan mij, haar dochter. En ook al ben ik een beetje jaloers, ik begrijp het wel. Temperance was er altijd, maar ik ben op mijn tweeëntwintigste getrouwd en het huis uit gegaan. Ik koester geen wrok, ik heb nergens spijt van. De relatie tussen mijn moeder en mij is altijd goed geweest, dankzij het feit dat ik me schikte naar haar wensen. Mijn leven lang waren het altijd anderen die de dienst uitmaakten: eerst mijn ouders, en later mijn man. Ik ben soepel en volgzaam, gewend om te buigen voor anderen met een sterkere wil. Verzet en rebellie zijn me vreemd. Ik doe wat me wordt gezegd. Zonder klagen. Ik weet wat er van me wordt verwacht. Mijn vader was erg direct, een man die geen ruimte liet voor twijfel. In zijn ogen was een positie als echtgenote en moeder het hoogste wat een meisje kon nastreven, en ik wilde niets liever dan aan zijn verwachtingen voldoen. Ik wilde dat hij trots op me kon zijn. Maar ineens voelt het alsof er iets begint te veranderen; alsof zich diep binnen in mij, net als in de aarde, tektonische platen bevinden die zijn gaan schuiven.

Ik ben achtenvijftig, en op deze vroege ochtend, terwijl ik uitkijk over de zee, besef ik dat ik mijn leven lang met iedereen rekening heb gehouden, dat ik altijd mijn best heb gedaan het iedereen naar de zin te maken. En dat ik mezelf daarbij heb verwaarloosd. Dat ik met het leven zoals ik dat tot nu toe heb geleid, nauwelijks indruk heb gemaakt. Denkend aan het strand stel ik me mijn voetstappen voor in het zand, hoe ondiep ze zijn, hoe snel ze zullen worden weggespoeld door de golven. Wat heb ik gepresteerd, behalve drie kinderen grootbrengen, mijn man met zorg omringen en de perfecte gastvrouw spelen? Hier, aan het sterfbed van mijn moeder, word ik gedwongen na te denken over het leven, over de dood en over onze opdracht in deze wereld. In een moment van inzicht zie ik ineens heel duidelijk dat ik altijd voor anderen heb geleefd. Nooit voor mezelf. Mijn droom schiet me weer te binnen. Hij bezorgt me een ongemakkelijk gevoel, want ik weet bijna zeker dat de droom probeert me iets duidelijk te maken. Misschien komt hij inderdaad

voort uit mijn onderbewustzijn, en misschien is de boodschap dat ik kritisch naar mezelf zou moeten kijken. In tegenstelling tot andere dromen wordt deze niet vager, maar blijft glashelder, met de koppigheid van een hond die bij zijn dode baasje waakt.

Ik zit aan mijn moeders bed wanneer ze haar laatste adem uitblaast. Mijn broer is er ook. We houden allebei een van haar handen vast. Temperance kijkt toe. De tranen stromen over haar gezicht, haar onderlip trilt, en ze zegt fluisterend een gebed.

Arethusa Clayton was ooit een opvallend knappe vrouw – geen klasieke schoonheid, daar waren haar trekken te wilskrachtig voor. Maar zelfs toen ze niet piepjong meer was, vonden mannen haar onweerstaanbaar.

Nu ze dood is, heeft haar gezicht iets sereens; ze oogt welwillend, meegaand. Op mijn broer en mij komt het vreemd over, want dat is ze tijdens haar leven nooit geweest. Ze ziet er lief uit, zachtmoedig, alsof ze na een lange worsteling de strijd heeft opgegeven. Strijd. Het is een woord dat bij me opkomt als een kurk die hardnekkig komt bovendrijven. Waar heeft ze voor moeten vechten? En waarom? Wat ook het antwoord op die vragen mag zijn, de strijd is voorbij. Ze heeft rust gevonden.

Maar ik blijf met de vragen worstelen. En ik ben verrast door de manier waarop haar dood me raakt. Mijn gevoelens zijn complex, een warige kluwen, terwijl ik dacht dat ik alle draadjes netjes had opgerold. Behalve verdriet – een leeg, verwarrend, schrijnend gevoel – ervaar ik ook opluchting. Mijn moeder is verlost uit haar lijden, ik ben verlost van de dwingende rol die ze in mijn leven heeft gespeeld. Die opluchting bezorgt me een schuldgevoel. Ik heb spijt van alles wat ik nooit tegen haar heb gezegd. Nu pas besef ik hoeveel ik van haar heb gehouden. Ineens voel ik me afschuwelijk verloren en alleen, alsof zij de poppenspeler was en ik de marionet, me niet bewust van de touwtjes die me overeind hielden.

De gevoelens van Temperance zijn puur en oprecht: ze is gewoon ver-

drietig. Voor haar geen opluchting, geen spijt, geen schuldgevoel. Zij voelt alleen het gemis, ze heeft alleen verdriet om het verlies.

Als executeur-testamentair moet Logan ervoor zorgen dat de laatste wil van onze moeder wordt gerespecteerd, terwijl Temperance en ik voor de moeilijke taak staan om haar spullen uit te zoeken. Haar kleren, haar schoenen en tassen, haar sieraden, haar toiletartikelen, haar bureau, haar papieren en haar boeken. De moed zinkt me al in de schoenen nog voordat we zijn begonnen. Het liefst zou ik het een ander laten doen. Maar er is niemand anders. Dus we gaan aan de slag. Maar terwijl de dagen verstrijken, heb ik amper het gevoel dat we vorderingen maken. Mijn moeder gooide niets weg. Dat ontdekken we al snel. Maar wat móéten we met al die spullen?

Ze blijkt zelfs een oud muziekinstrument te hebben bewaard. Het enige wat misplaatst lijkt tussen al haar bezittingen. Het ziet eruit als een klein soort viool, met een ronde klankkast en een lange hals. Temperance houdt haar adem in wanneer het tevoorschijn komt. Dan glimlacht ze stralend, bijna kinderlijk, alsof ze een oude vriend heeft teruggevonden. ‘Dat is een banjo, miss Faye,’ zegt ze. Haar stem verraadt verwondering, verlangen. Dus ik geef haar het instrument. Ze pakt het eerbiedig aan en begint te tokkelen. Behendig bewegen haar vingers over de snaren. Vol verbazing sla ik haar gade. Ik heb nooit geweten dat ze een instrument kon bespelen. En dan begint ze te zingen, haar diepe stem klinkt fluweelzacht, als whiskey met room. Ze kijkt me aan, de emotie die ik in haar ogen lees, is rauw en teder tegelijk. Ik ben als betoverd, maar ik kan me niet voorstellen dat mijn moeder banjo heeft gespeeld. Ze heeft het instrument vast en zeker ooit cadeau gekregen, en vervolgens is het er niet van gekomen het weg te doen.

‘Tempie,’ zeg ik ademloos na het laatste akkoord. ‘Dat was prachtig! Ik wist niet dat je kon spelen!’

Door de dood van mijn moeder zijn de tranen nooit ver weg, dat blijkt ook nu weer, terwijl ze weemoedig over de banjo strijkt. ‘Dat heb

ik als klein meisje van mijn vader geleerd. Hij kon spelen alsof hij met de banjo was geboren! En hij kon dansen, miss Faye! Hij kon tappen! Zo licht en sierlijk! En zingen kon hij ook. Als hij me naar bed bracht, zong en speelde hij me in slaap. Tenminste, dat was de bedoeling. Maar ik lag met mijn ogen wijd open, om niets te missen.' Ze geeft me het instrument. 'Na zijn dood heb ik nooit meer gespeeld. En daar heb ik nu spijt van.'

'Het is nooit te laat om het weer op te pakken. Neem jij de banjo. Als herinnering aan je vader.'

'Meent u dat echt?'

'Ja, natuurlijk! Hij is voor jou, Tempie.'

'Ik zal hem koesteren, miss Faye. En ik ga weer spelen. En al spelend denk ik dan aan vroeger.' Haar ogen glinsteren vochtig. Ineens besef ik hoe weinig ik van haar verleden weet. Daar heb ik haar nooit naar gevraagd. Ik ken alleen de verhalen over haar oma, die zo lekker kon koken. Maar misschien is dit niet het moment. Ik wil haar niet van streek maken. Het verdriet is nog zo vers. Zelfs de geringste aanleiding is genoeg om haar in snikken te doen uitbarsten. En omdat ik zelf mijn tranen maar nauwelijks kan bedwingen, kan ik die van haar er niet bij hebben.

Mijn kinderen reageren allerliefst, ieder op hun eigen manier. Rose, van tweeëndertig, heeft aangeboden hierheen te komen, om me te helpen. Ze woont in New York en werkt in de mode. Ik heb haar aanbod afgeslagen. Met een jong gezin en haar baan heeft ze het al druk genoeg. Ik verzeker haar dat Temperance en ik het prima redden samen. Nu belt ze elke dag en luistert ze geduldig naar mijn verhalen over wat we allemaal tegenkomen. Ze neemt er alle tijd voor en heeft geen haast om op te hangen. Ook al vindt ze het misschien allemaal niet zo boeiend, ze begrijpt dat ik deze gesprekken nodig heb om mijn verdriet te verwerken. Edwina, van dertig, is net aan een nieuwe baan begonnen in Californië. Ze werkt in de filmindustrie en kan onmogelijk weg. Ik waardeer haar telefoontje, maar haar aanbod om te komen helpen klinkt alsof ze

hoopt dat ik het ook zonder haar red. Dat is typisch Edwina. Ik bewonder haar ambitie, haar gedrevenheid, maar van al mijn kinderen is zij de meest egoïstische.

Walter, mijn zoon, is tweeëntwintig. Hij studeert nog en zit voor zijn afsluitende tentamens. Net als zijn zussen biedt hij aan te komen helpen. En net als zijn zussen stel ik hem gerust dat Temperance en ik het prima redden samen. Dus nu belt hij af en toe. Hij heeft het hart op de juiste plaats, maar ik besef dat hij keihard moet studeren. En dan heeft hij ook nog een vriendin. Van alle drie is Rose de enige die zich oprecht betrokken toont.

Ze komen wel alle drie naar de begrafenis. Net als hun vader. Die belde gisteravond met de vraag wanneer ik weer thuiskom. Hij begrijpt niet waarom ik het opruimen niet aan Temperance kan overlaten. Zelfs onder extreme omstandigheden als de huidige zou ik vroeger alles op alles hebben gezet om aan zijn verwachtingen te voldoen en zo snel mogelijk naar huis te komen. Maar dat wil ik niet. Ik wil hier blijven. Misschien wel voor het eerst van mijn leven zet ik mezelf op de eerste plaats. Ik wil hier blijven, dus dat doe ik.

Net wanneer ik denk dat er schot in het werk begint te komen, gebeurt er iets wat me volledig uit mijn evenwicht brengt. Frank Wilks, de notaris van mijn moeder, komt langs voor de opening van het testament. De notaris is een kleine, pezige man; kaal, met een witte snor en een hoogrood gezicht dat me doet denken aan de kreeften die we als kinderen vingen en kookten. We nemen plaats in de eetkamer, aan de glimmend gewreven kersenhouten tafel, en wisselen beleefdheden uit terwijl Mr. Wilks een map uit zijn attachékoffer haalt die hij met een plechtig gezicht voor zich neerlegt. Hij beheert al vijfendertig jaar de notariële zaken van mijn ouders en is oprecht aangedaan door het overlijden van mijn moeder. Temperance brengt koffie, verlaat de kamer en trekt de deur zorgvuldig achter zich dicht. De notaris kijkt welwillend toe terwijl ik koffie inschenk, maar zijn glimlach is licht gespannen. Ik twijfel er niet aan of de wilsbeschikking van mijn moeder bevat onge-

bruikelijke, misschien zelfs ongemakkelijke passages. Tenslotte was ze tijdens haar leven ook verre van gemakkelijk.

Mr. Wilks opent de map, ademt hoorbaar in door zijn neusgaten en begint met de mededeling dat moeder testamentair heeft laten vastleggen dat ze gecremeerd wil worden. Mijn broer en ik zijn geschokt. En dat is nog voorzichtig uitgedrukt. Onze vader ligt begraven bij de Kerk van het Heilig Kruis, en we zijn er altijd van uitgegaan dat onze moeder naast hem ter ruste zou worden gelegd. Ted Clayton wilde van cremeren niets weten. Daar was hij volmaakt duidelijk in, zoals hij altijd, in alles volmaakt duidelijk was. Zijn tafelmonologen waren berucht en werden geduldig aangehoord, net zo geduldig als gelovigen luisteren naar wat de dominee te verkondigen heeft.

Wanneer de Dag des Oordeels aanbreekt, is Ted Clayton gereed om uit het graf op te staan. En er is niemand die aan zijn opstaan twijfelt. Als iemand de dood het nakijken kan geven, dan is het Ted Clayton. Maar hoe groot ook de macht van de wederopstanding, hij achtte het onmogelijk uit as een nieuw lichaam te smeden. Daarom is het voor ons, als kinderen, niet te bevatten dat onze moeder zich wil laten cremeren. Toch kunnen we onmogelijk beweren dat ze niet *compos mentis* was bij het herschrijven van haar testament, een paar maanden voor haar beroerte. Integendeel, de dag daarvoor had ze nog een ontvangst georganiseerd om geld in te zamelen voor een goed doel, waarbij de aanwezigen onder de indruk waren van de vitaliteit van hun charmante gastvrouw. Dus hoe moeilijk het ons ook valt, we zullen haar beslissing moeten respecteren. ‘Het is ongehoord!’ Logan loopt rood aan van onbegrip en verontwaardiging. Met zijn vijftien-zestig jaar bezit hij nog altijd een jongensachtige charme. ‘Ik ga hier niet mee akkoord! Vader zou zich in zijn graf omdraaien!’ Hij keert zich naar mij. ‘Wist jij hiervan?’

‘Nee, natuurlijk niet.’

Hij slaat zijn armen over elkaar en leunt achterover. ‘Belachelijk,’ schampert hij. ‘Geen wonder dat ze hier nooit iets over heeft gezegd. Ze wist donders goed hoe wij zouden reageren.’ Hij schudt zijn hoofd. Zijn

dikke, golvende manen zijn nog altijd diepbruin, alleen aan de slapen beginnen ze een beetje grijs te worden. ‘Waarom wil ze zich laten cremerezen? Ze was diepgelovig. Ik begrijp er niets van. Cremeren is lijnrecht in strijd met haar geloof.’

‘Misschien maakt haar volgende wens een en ander duidelijk.’ Mr. Wilks schuift zijn bril hoger op zijn neus, schraapt zijn keel en tikt met zijn middelvinger op het testament. Zijn nagel maakt een droog geluid op het papier.

‘Ik luister.’ Logan kijkt nadrukkelijk naar het testament. ‘Wat staat er nog meer in?’

‘Dat haar as moet worden uitgestrooid in Ierland.’

Opnieuw geschokt houden we onze adem in, maar Mr. Wilks gaat onverstoort verder.

‘Om precies te zijn – en het testament is daar heel duidelijk over – wil ze dat haar as wordt uitgestrooid...’ Hij buigt zich dieper over de tekst. ‘“In de heuvels boven kasteel Deverill, met zicht op het kasteel en op de zee. Laat de wind me meevoeren. Laat de zachte regen me begraven in mijn geboortegrond. En mogen mijn zonden me worden vergeven.”’

Ik heb het gevoel dat alle lucht uit me wordt geslagen. Kasteel Deverill! Een kasteel! Dat moet toeval zijn. Ik leg een hand op mijn borst en adem diep in. Het is zinloos mijn broer over mijn droom te vertellen. Nuchter als hij is, zou hij denken dat ik mijn verstand ben verloren. Ik twijfel zelfs om het aan Temperance te vertellen, want ik ben bang voor wat ze zal zeggen. De droom jaagt me angst aan. Ik durf nauwelijks te gaan slapen, omdat ik bang ben dat hij terugkomt. Omdat ik bang ben in de droom mezelf weer te zien. Omdat ik bang ben om met bonzend hart, badend in het zweet wakker te worden, zonder te weten waar mijn angst vandaan komt.

Logan vraagt Mr. Wilks inzage in het testament. De notaris schuift het over de tafel naar hem toe. Mijn broer leest de tekst zorgvuldig, met zijn lippen getuit, zijn wangen zo rood als stierenbloed. ‘Krankzinnig!’ verklaart hij ten slotte. ‘Waarom wil ze in ’s hemelsnaam dat haar as

wordt uitgestrooid in Ierland? Haar meisjesnaam was Deverill. Maar over een kastéél Deverill heb ik haar nooit gehoord. Heeft ze het met jou ooit over een kasteel gehad? Weer kijkt hij me aan, en weer schud ik mijn hoofd. ‘Ze is opgegroeid op een boerderij, ergens in het graafschap Cork. En ze is naar Amerika gekomen in de hoop op een beter leven. Ze heeft nooit iets gezegd over een kasteel. Dat ze gecremeerd wil worden, is al krankzinnig. Maar waarom wil ze dan ook nog dat haar as wordt uitgestrooid in Ierland? Ze is er al meer dan zestig jaar weg! En ze had het er nooit over!’

Met een misprijzend gezicht schuift hij het testament terug naar de notaris. Als het aan mijn broer ligt, wordt moeders wens genegeerd en wordt ze bij onze vader ter ruste gelegd. Vroeger zou ik me daarbij hebben neergelegd, zoals ik me altijd bij al zijn beslissingen heb neergelegd. Hij is tenslotte zeven jaar ouder, en ik heb nooit zo goed geweten wat ik vond, wat ik wilde. Toch weet ik nu ineens heel zeker wat ik vind. Ook al begrijp ik zelf niet waar die stelligheid vandaan komt.

‘Als ze wil dat haar as wordt uitgestrooid in Ierland, dan zullen we haar wens moeten respecteren,’ zeg ik.

Logan fronsst geërgerd, verrast dat ik me tegen hem verzet. Maar ik denk aan het kasteel in mijn droom, en ik weet zeker dat er een connectie bestaat met het kasteel in het testament van mijn moeder. Sterker nog, misschien is het kasteel in mijn droom wel kasteel Deverill. En misschien wil mijn moeder wel dat ik degene ben die haar naar huis brengt. Maar dat zeg ik niet hardop. Logan zou er niets van begrijpen, en hij heeft voor vandaag al genoeg onaangename verrassingen moeten verwerken.

Aan mijn man heb ik tot op dit moment niet eens gedacht. En ik wil ook niet aan hem denken. Hij is te dwingend, te belemmerend. Ik zet hem onmiddellijk weer uit mijn hoofd.

Mr. Wilks schraapt zijn keel. Blijkbaar heeft hij nog meer te zeggen. Hij ziet eruit alsof hij zich moet vermennen om door te gaan en trekt zijn schouders hoog op, bijna tot aan zijn oren. ‘Mrs. Clayton heeft bo-

vendien testamentair laten vastleggen dat Temperance tot haar overlijden het vruchtgebruik heeft van de bediendewoning, en ze laat haar daarnaast een bedrag na van tweehonderdduizend dollar.' Dat is heel veel geld voor een bediende, en Logans gezicht verraadt afschuw. De notaris gaat onverstoorbaar verder. 'Aan u, Mrs. Langton, laat ze een derde van haar vermogen na, evenals aan u, Mr. Clayton.'

'Dan blijft er nog een derde over,' zegt Logan. 'Wat gebeurt daarmee?' Ik ben ook nieuwsgierig naar het antwoord, dus ik zet mijn ellebogen op tafel en buig me naar voren. 'Wie is de derde begunstigde?' Logan schudt ongeduldig en nog altijd geërgerd zijn hoofd.

Mr. Wilks is zichtbaar slecht op zijn gemak. Het is duidelijk dat onze moeder nóg een verrassende wens in petto heeft. 'Mrs. Clayton was hier heel stellig over,' begint de notaris. 'De derde begunstigde blijft anoniem tot na uw reis naar Ierland.'

Logan kijkt alsof hij elk moment kan ontploffen. Zelfs zijn oren zijn vuurrood. 'Anoniem?' Hij kijkt mij aan met een opgejaagde blik in zijn bruine ogen.

'Ik heb geen idee wie die derde begunstigde zou kunnen zijn,' zeg ik zacht, voordat hij kan vragen of ik hiervan wist. Mijn wangen beginnen ook te gloeien. Van de schok, maar ook van schaamte omdat ik net als mijn broer onaangenaam verrast ben.

'Hoezo is er een derde begunstigde? Wie heeft er, behalve haar kinderen, recht op haar vermogen? Ik begin me serieus af te vragen of ze nog wel goed bij haar hoofd was.' Logan schuift zijn stoel naar achteren en schiet overeind, te rusteloos om te blijven zitten.

Mr. Wilks schraapt opnieuw zijn keel. 'Dit is de laatste wil van uw moeder, Mr. Clayton. Als nabestaande is het uw plicht die te respecteren.'

'En als ik het testament wil aanvechten?' vraagt Logan uitdagend. Hij gaat weer zitten en buigt zich naar voren. Geconfronteerd met Logans brede schouders en priemende blik lijkt de notaris ineens heel nietig. Maar hij laat zich niet intimideren.

‘Welke passage zou u willen aanvechten?’ informeert hij koeltjes, en hij kijkt Logan strak aan.

‘Het hele testament,’ antwoordt mijn broer.

‘Logan, dat kan niet,’ protesteer ik. ‘Dat mag niet van de wet. We moeten moeders laatste wil respecteren.’

Logan kijkt me aan, onaangenaam getroffen. Ik heb ineens een mening! Een mening die afwijkt van de zijne!

‘Ik zal doen wat ik kan om dit testament ongeldig te laten verklaren, Faye.’

‘Op welke gronden denkt u het testament te kunnen aanvechten?’ vraagt Mr. Wilks kalm. Die gronden zijn er niet, en volgens mij weet Logan dat drommels goed. Hij zet zijn vingers tegen elkaar en kijkt peinzend voor zich uit.

De blik van Mr. Wilks kruist die van mij. We zijn het eens. De laatste wil van mijn moeder dient te worden gerespecteerd. Maar zoals altijd denkt Logan alleen aan zichzelf.

‘Akkoord,’ zegt hij ten slotte. ‘Ik zal me niet verzetten tegen haar wens om te worden gecremeerd. Ook al gaat ze daarmee lijnrecht in tegen wat mijn vader zou hebben gewild. Tegen wat wij willen. Maar dat uitstrooien in Ierland, dat is ronduit belachelijk. Ze blijft gewoon hier! En wat die laatste passage betreft, ik zal doen wat ik kan om te voorkomen dat een derde van het vermogen van mijn moeder wordt uitgekeerd aan...’

‘De derde begunstigde kan inmiddels wel overleden zijn, Logan,’ val ik hem in de rede. ‘We hebben geen idee wie het is. Dus ook niet of de persoon in kwestie nog leeft.’

Mr. Wilks kucht bescheiden. ‘Voordat we de bijeenkomst besluiten, is er nog één ding dat u moet weten.’

Logan en ik kijken hem aan, benieuwd wat er nog meer kan zijn. Mr. Wilks pakt zijn attachékoftje en zet het op tafel. Ik houd mijn adem in terwijl hij het opendoet en er een bruine envelop uit haalt. De envelop ziet er onschuldig uit, maar ik heb het angstige vermoeden dat ik weet wat erin zit. Hij legt de envelop met een gewichtig gezicht op tafel, alsof

de inhoud buitengewoon waardevol is. Ik voel dat Logan hetzelfde denkt als ik: laat het niet weer iets zijn waar we ruzie om krijgen!

‘Mrs. Clayton heeft specifieke instructies gegeven dat dit naar u gaat, Mrs. Langton.’ Hij schuift de envelop over de glimmend gewreven tafel naar me toe. Logan buigt zich naar voren, en als Mr. Wilks er niet was geweest, zou hij de envelop voor mijn neus hebben weggepakt. Nu trek ik die naar me toe en ik zou hem het liefst pas openmaken wanneer ik alleen ben. Maar zowel Logan als Mr. Wilks kijkt me gespannen aan. Ik heb geen andere keus dan het zegel te verbreken.

Er komt een boekje tevoorschijn, gebonden in zwart leer. Zonder iets te zeggen pakt Logan het alsnog uit mijn handen en bladert het door. ‘Het is geschreven in een soort code,’ constateert hij afkeurend. ‘Wat hebben we daar nou aan?’ Hij geeft me het boekje terug.

Ik blader het op mijn beurt door. Het handschrift is niet dat van mijn moeder. Althans, ik herken het niet. En de tekst is onleesbaar.

‘Geen idee wat er staat,’ zeg ik met een zucht. Maar heimelijk ben ik opgelucht. Als de inhoud net zo schokkend is als haar testament, dan ben ik blij dat ik het boekje niet kan lezen.

‘Gelukkig niet nog meer onaangename onthullingen,’ grapt Logan vreugdeloos. ‘Bedankt voor uw komst, Mr. Wilks. U hoort nog van mij. En Faye, dat legaat aan een anonieme derde blijft onder ons. Afgesproken?’

Ik knik.

‘Dan zijn we het daarover eens.’

Dit lijkt me niet het moment om aan te kondigen dat ik heb besloten naar Ierland te gaan.

2

De uitvaartplechtigheid wordt gehouden in een klein, onpersoonlijk crematorium zonder enige warmte of intimiteit. Het ademt een zakelijkheid die ik smakeloos vind. Te kil, te klinisch. Ik heb er bijna spijt van dat ik niet ben gezwicht voor Logans eis om onze moeder gewoon bij onze vader te laten begraven. Maar ik probeer me groot te houden, zowel voor mijn gezin als voor Temperance die, snikkend als een kind, haar ogen droogt met een witte zakdoek en luidruchtig haar neus snuit. Wyatt, mijn man, houdt niet van emotioneel vertoon, dus ik zet mijn kiezen op elkaar en dring mijn tranen uit alle macht terug. Uiteindelijk is het Temperance die mijn hand pakt en er bemoedigend in knijpt. Ik durf haar niet aan te kijken, want dan houd ik het niet meer droog.

Het is dan ook een opluchting wanneer de beproeving achter de rug is en ik mijn moeder kan gedenken in een sobere, maar liefdevolle dienst, later die dag in onze kerk.

Ik heb amper de tijd gehad om te rouwen, en dit – deze kerk, gevuld met de vrienden van mijn ouders en de familie van mijn vader – is niet de plek om mijn verdriet de ruimte te geven. De Claytons zijn taai, wars van sentimenteel gedoe. Als aangetrouwde Clayton moet ik ook zorgen dat ik me flink houd. Maar het opruimen van mijn moeders spullen, het regelen van haar zaken, van deze dienst, en het bieden van troost aan Temperance hebben hun tol geëist. Ik ben uitgeput.